

Vereniging van Hogere en Middelbare Functionarissen

van Infrastructuur, Milieu en Vastgoed

Voormalig Tweede Kamerlid mevrouw Fatma Koşer Kaya heeft mede het initiatiefvoorstel Wet normalisering rechtspositie ambtenaren ingediend. Mevrouw Kaya geeft een toelichting hoe zij tot dit initiatiefwetsvoorstel is gekomen. De voorzitter heet haar hartelijk welkom.

Fatma is advocate en kwam op 8 september 2004 in de Tweede Kamer namens D66. Sinds 2010 was ze woordvoerder Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In haar werkzame periode als advocate heeft ze zich voornamelijk bezig gehouden met arbeidskwesties. Het bleek dat er een duaal stelsel van ontslagrecht is. De ambtenarenwet is een Nederlandse wet die in 1929 is vastgesteld. Doel van de wet is het regelen van de rechtspositie van de ambtenaar. Er zijn drie verschillen tussen de rechtspositie van een ambtenaar en een werknemer met een ondertekende tweezijdige overeenkomst:

- De eenzijdige aanstelling van de ambtenaar
- De rechtsbescherming via de bestuursrechter in plaats van de kantonrechter
- De publiekrechtelijke regelingen van de arbeidsvoorwaarden in plaats van de CAO

Veel bepalingen voor ambtenaren zijn geregeld in uitvoeringsbesluiten van de ambtenarenwet. In het private stelsel is er duidelijkheid over de rol van de werkgever en de werknemer. De initiatiefwet beoogt een zo groot mogelijke eenvormigheid tussen de rechtspositie van de ambtenaren en werknemers in de private sector tot stand te brengen. Uitgangspunt daarbij is dat de arbeidsverhoudingen bij de overheid uiteindelijk gelijk moeten zijn aan de verhoudingen in het private bedrijfsleven, met uitzondering van die gevallen waarin er zwaarwegende argumenten zijn om dit niet te doen. Alleen in dat geval worden voor ambtenaren afwijkende bepalingen toegepast.

Het wetsvoorstel beoogt niet een einde te maken aan het eigen karakter van het ambtenarenschap, noch aan de benaming van ambtenaar. Ook wordt de ambtenarenwet gehandhaafd. Die regelt wel nog slechts die onderdelen van de ambtelijke status, die nauw verbonden zijn met het bijzondere karakter van het werken bij de overheid en daarmee uitstijgen boven de zaken die tot het echte arbeidsvoorwaardenoverleg behoren.

Er vindt een open gesprek plaats tussen de spreker en de deelnemers. De deelnemers uiten hun zorg. Als ambtenaar voelen zij zich in dienst van de samenleving en daarna pas in dienst van een werkgever. Deze werkgever, het Rijk, kan niet failliet gaan. De argumenten van het Rijk en van de private werkgevers zijn niet dezelfde. De Tweede Kamer heeft budgetrecht waardoor afspraken tussen werkgever en werknemer niet enkel een kwestie is tussen de Minister van Binnenlandse zaken en de Rijksambtenaren. Het ambtenaren rechtssysteem is een gesloten systeem, het private rechtssysteem is een open systeem. Moet er geen andere toetsing plaatsvinden voor de ambtenaar? Hoe is de politiek tot de indeling van gevallen gekomen waarvoor zwaarwegende argumenten zijn om de ambtenaren niet gelijk te stellen aan de private werknemer?

Fatma geeft aan dat civiele en publieke rechtsgang naar elkaar toe groeien. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur, gedragsregels van de overheid ten opzicht van de burger, moeten blijvend worden gehandhaafd. Deze zijn onderscheiden in formele beginselen en materiële beginselen. De formele beginselen zijn: legaliteitsbeginsel, zorgvuldigheidsbeginsel, motiveringsbeginsel, formele rechtszekerheidsbeginsel en het beginsel van fair play. Goed werkgeverschap en goed werknemerschap moeten worden gerespecteerd. (Burgerlijk Wetboek artikel 7.6.11).

Waarom is de categorie uitzonderingen zo groot? Dit heeft te maken met de politieke werkelijkheid. Hoe is de verhouding tussen ambtenaren en private sector in ons omringende landen? Nederland vormt nu een buitenbeentje en zal meer in de pas gaan lopen in de Europese verhoudingen.

Hiermee eindigt de het gesprek en het thema. De voorzitter bedankt Fatma hartelijk voor haar bijdrage.